AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻՈ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՈՒՐԲԱԹ 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933
ՋԵՌԻՔԷ ԶԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 245 (822)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԻԹԼԷՐ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վերջին երկու տարուան ընթացքին փոթորկալից կեանք մը ապրեցաւ Գերմանիան։ Երեք անգամ լուծուեցաւ Ռայխսթակը և նորը ընտրուեցաւ, առանց վերջ գտնելու դժգոհութեանց և պայքարներու։ Հիթլէր և իր կուսակիցները, առանց պայմանի և պատճառի կ՚ուզէին բացարձակ տէրն ու տիրականը ըլլալ ամբողջ Գերմանիոյ։ Եւ այնքան զօրաւոր էր իրենց ընդդիմութիւնն ու պայքարը որ ոչ Հանրապետութեան Նախագահը և ոչ ալ Ռայխսթակը ի վիճակի կ՚ըլլային զբաղելու երկրի ներքին և արտաքին, տնտեսական և քաղաքական բազմազան խնդիրներով։

Նախապէս, երբ Վոն Շլայխէր ընդդիմադիր դիրք մը բռնած էր Վոն Բափէնի կառավարութեան դէմ և անվերջ պայքար մը բացած անոր դէմ, եւ երբ Շլայխէր անցաւ կառավարութեան գլուխ, ամէն մարդ կարծեց որ ան ջարդ ու փշուր պիտի ընէ հին կարգերը և Գերմանիան նոր կեանքով և նոր օրէնքներով պիտի օժտէ։ Այդպէս չեղաւ սակայն։ Ընդհակառակը, աւելի տկար և աւելի պահպանողական կառավարութիւն մը եղաւ Շլայխէրի գահլիճը։ Որովհետև ոչ միայն Ռայխսթակի մէջ զօրաւոր հոսանք մը չունեցաւ իրեն յենարան, այլ Հանրապետութեան Նախագահ Մարաջախտ Հինտէնպուրկի բացարձակ վստահութեան ալ չի կրցաւ արժանանալ։ Տարբեր էր Վոն Բափէնի պարագան. ան ալ թէև Ռայխսթակի մէջ զօրաւոր յենարան մը չունէր, սակայն ծերունի նախագահի կատարեալ վստահութիւնն ու համակրանքը կը վայելէր։

Վոն Շլայխէր յուսախաբ եղաւ և հրաժարեցաւ, իր տեղը զիջելով Հիթլէրի։ Ցնծութեան ծրագիրներով և փայլուն յոյսերով կառավարութեան ղեկը ձեռք առաւ Հիթլէր։ Իր անվերջ պայքարներուն և զօրաւոր ընդդիմութեան թափը դեռ չ՚ընկճուած սկսաւ հալածանքը իր հակառակորդներուն և մասնաւորապէս համայնավարներու դէմ։ Գրեթէ ներքին քաղաքացիական կռիւներու շրջան մը սկսաւ. գլխաւոր քաղաքներու մէջ սպանութիւններ և հալածանքներ։ Ռայխսթակը վստահութիւն չյայտնեց նոր կառավարութեան և դժգոհութիւնները չվերջացան։ Եւ այս, Հիթլէր-Բափէն-Հիւկէնպէրկ միացեալ կառավարութեան դէմ. որովհետև, ինչպէս գրած էինք, Վոն Բափէն մաս կը կազմէ Հիթլէրի կառավարութեան, ստանձնելով փոխ-վարչապետութիւնն ու Բրուսիոյ գոմիսէրութիւնը։ Ասով Հիւկէնպուրկի ազգայնականները, որոնք Բափէնի միակ պաշտպաններն են, գոհացում գտած կ՚ըլլային։

Այժմ, անգամ մը յիշենք Գերման Ռայխսթակի կազմը, պատկերացնելու համար Հիթլէրի դիրքն ու կացութիւնը։ Ռայխսթակը կը բաղկանայ 582 երեսփոխաններէ, որոնցմէ 195 Հիթլէրիստ, 121 Ընկերվարական, 100 Համայնավար, 70 Կեդրոնի կուսակցութիւն, 52 Ազգային կուսակցութիւն, 44 զանազան հոսանքներ։ Հիթլէրի կառավարութիւնը այս հաշուով Ռայխսթակի մէջ ունէր 247 ձայն, 195 Հիթլէրիստներու եւ 52 ազգային կուսակցութիւն, որ մեծամասնութիւն չկազմեր։ Հետևաբար, Ռայխսթակի վստահութեան արժանանալու հաւանականութիւն ալ չունէր։

Անգլիոյ վարչապետը Մաքտոնալտ, շատ ճշմարիտ խօսք մը ունի։ Երբ առաջին անգամ աշխատաւորական կուսակցութիւնը ձեռք առաւ կառավարութեան ղեկը, Մաքտոնալտ վարչապետ էր։ Ամբողջ իր քաղաքական կեանքը պայքարով և ընդդիմութեամբ անցնող կուսակցապետը հազիւ գործի սկսած այսպէս բացատրեց. «Քաղաքական կեանքը ընդդիմութենէ բաղկացող պետական մարդը, կառավարութեան ղեկը ստանձնած օրը զգացած յուսախաբութեան չափ տխուր և յուզիչ երեւոյթ մը չեմ կրնար երևակայել։ Որովհետեւ ընդդիմութեան օրերուն շատ դիւրին կարծուած գործերուն որքան դժուար եւ անլուծելի ըլլալը առաջին օրն իսկ կը հասկնայ։ Աջ կը դառնայ ձեռքերը կապուած են, ձախ կը դառնայ կաշկանդուած է. և այս ու այն կողմ դարձուած միջոցին կը յիշէ իր ընդդիմութեան օրերու պայքարներն ու մեղադրանքները և գթութեան զգացումներով կը լեցուի»։

Արդեօք այս միեւ նոյն զգացումը չունեցա՞ւ Հիթլէր, երբ ստանձնեց կառավարութեան ղեկը։ Առաջին ժողովին իսկ արժանացաւ Ռայխսթակի անվստահութեան։ Եւ առանց վայելելու մեծամասնութեան վստահութիւնը, շատ դժուար է և անհնար կառավարութեան մը համար գործել և յարգել Սահմանադրութեան տրամադրութիւնները։ Օրէնքը, երկրի Սահմանադրութիւնը կը կապէ, կը կաշկանդէ կառավարութեան թեւերը։ Կամ պէտք է ուժ և լիազօրութիւն ունենալ օրէնքն ու Սահմանադրութիւնը փոխելու և կամ ենթարկուիլ ժողովին։ Երկու պարագան ալ անհնար է Հիթլէրի համար։ Նախ Հանրապետութեան Նախագահ Մարաջախտը թոյլ չտար Սահմանադրութեան փոփոխութիւնը, որուն տառացիօրէն գործադրութեան հսկելու պաշտօնը ունի, իսկ Հիթլէր չի կրնար ենթարկուիլ Ռայխսթակի որոշումներուն։ Մէկ ելք միայն կը մնար, որուն ակամայ համաձայնած է նաև Հինտէնպուրկ, Ռայխսթակի լուծումը։

Եւ հեռագիրները արդէն աւետեցին ոչ միայն Ռայխսթակի լուծումը, այլ Լանտթակի ալ լուծումը։ Մարտ 5ին տեղի պիտի ունենան նոր ընտրութիւնները. եթէ այս անգամ ալ Հիթլէր չի կարենայ մեծամասնութիւն շահիլ, ինչ պիտի ըլլայ Գերմանիոյ վիճակը։

Եթէ Հիթլէր յաջողի այս անգամ ապահովել մեծամասնութիւնը, արդէն կը դառնայ երկրին և իշխանութեան տէրը, իսկ եթէ պատահի հակառակը, այն ատեն կ՚ըլլայ անխուսափելին. Հիթլէր Գերմանիոյ Մուսոլինին կը դառնայ։

Այն ատեն ի՞նչ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի դիրքը գերման կառավարութեան հանդէպ։ Բացարձակ խզում մը տեղի պիտի ունենայ երկու երկիրներու կառավարութեանց միջև։ Ահա այս կէտն է ամենէն մտահոգիչն ու սպառնականը։

ՆՈՐ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ 5000 ՖՐՔ. ՏՐԱՄԱԴՐԱԾ Է

Հալէպի հանգանակութենէն մաս մը արդէն ղրկուած

Դամասկոսի Օգնութեան Խաչը ձեռնարկեց հանգանակութեան

ՀՐԿԻԶԵԱԼԻ ՄԸ ՏԽՈՒՐ ՄԱՀԸ

Հանգանակութիւնը նոր թափով մը կը շարունակուի։ Օտար հաստատութեանց եւ անձնաւորութիւններու դիմելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբը երկու օրէ ի վեր կը շարունակէ իր աշխատանքը։ Ուրախութեամբ կարձանագրենք որ բոլոր դիմումներն ալ կուտան քաջալերական արդիւնք։ Երէկ քանի մը հաստատութեանց մօտ շատ լաւ ընդունելութեան արժանացած է յանձնախումբը։ Սուրիական դրամատունը տրամադրած է 250 սուրիական ոսկի, Փարիզի կեդրոնէն հասած հեռագրի մը համաձայն։ Հանրակառքի ընկերութիւնը տրամադրած է 150 սուրիական ոսկի։ Միւս դրամատուներն ալ ցոյց տուած են միեւնոյն սիրալիր ընդունելութիւնը եւ խոստացած լայն չափով մասնակցութիւն բերել աղէտեալներու ի նպաստ եղած հանգանակութեան։

Ուսանողութեան մէջ կը շարունակուին հանգանակութեան շարժումները։ Ամեր. Համալսարանի ուսանողութիւնը արդէն մօտ 50 ոսկի հանգանակած է։ Հայ Ճեմարանի Ուսուցչական կազմը հանգանակած է իր մէջէն 15 ս. ոսկի եւ յանձնած Խնամատար Մարմնին։ Ալէքսանտրէթէն եկող ճամբորդ մը կը պատմէ թէ հոն ալ սկսած է հանգանակութիւնը եւ կազմուած առանձին մարմին մը։

Մեր առած ստոյգ տեղեկութեան համաձայն, տեղացիներու մէջ ալ սկսած է հանգանակութիւնը ի նպաստ Հայ աղէտեալներուն։ Մանաւանդ իսլամական շրջանակներ պատրաստակամութիւն ցոյց կուտան ամէն տեսակ օժանդակութեան։

Յանձնախումբը այսօր ալ դիմումներ պիտի կատարէ հիւպատոսարաններու եւ այլ հաստատութեանց։ Յուսալի է որ բոլորն ալ կարեւոր գումարներով բերեն իրենց մասնակցութիւնը։

Հալէպի Խնամատար Մարմինը, երէկ, Կաթողիկոսարան ղրկած է 500 սուրիական ոսկի փոխանցուելու համար Խնամատար Մարմնին։ Հանգանակութիւնը եռանդուն կերպով կը շարունակուի Հալէպի մէջ եւ հանգանակուած գումարները հետզհետէ պիտի ղրկուին Կաթողիկոսարան։ Բաբգէն Վեհափառ սոյն գումարը յանձնած է Խնամատար Մարմնին։

Եգիպտոսէն, պրն. Կարապետ Մելքոնեան, Բաբգէն Վեհափառի միջոցաւ Պէյրութի աղէտեալներուն ի նպաստ ղրկած է 100 եգիպտական ոսկի։ Սոյն գումարը եւս շնորհակալութեամբ ստացած է Խնամատար Մարմինը։

Լաթաքիոյ հանգանակութիւնը հասած է 200 ոսկիի եւ որուն մասնակցած են բազմաթիւ տեղացիներ։ Այսօր վաղը կ՚սպասուին կարեւոր գումարներ արտասահմանէն, որոնց քանակէն կախում պիտի ունենայ Խնամատար Մարմնի կատարելիք ձեռնարկները։

Աղէտեալ Հայրենակիցի մը տխուր մահը

Երէկ, Քարանթինա ապաստանող հրկիզեալ հայրենակից մը, բազմանդամ ընտանիքի տէր և երիտասարդ, յանկարծամահ եղած է։ Առաւօտուն, ժամը 8ի ատեններ, խեղճը դուրս ելած էր եւ կը ճամբէր քաղաք իջնել եւ գործ մը փնտռել, օրապահիկը ապահովելու յոյսով։ Սակայն անգութ մահը յանկարծ գետին տապալեց զայն եւ մահը եղաւ վայրկենական։ Բժշ. քննութեան յայտնի եղաւ որ ան սրտի տկարութենէ կը տառապէր։

Քարանթինայի հրամանատարութիւնը իսկոյն հիւանդանոց փոխադրել տուաւ զայն եւ մանրազնին քննութեան ենթարկուեցաւ մարմինը։ Տարաբաղդ ընտանիքը մնաց բոլորովին անօգնական։

Խնամատար Մարմինը Հայ գործաւորներու աշխատանք ապահովելու համար ամէն ջանք կը թափէ եւ դիմումներ կ՚ընէ։ Մօտ 30 գործաւորներու առժամեայ աշխատանք տրամադրուած է Քարանթինայի հրամանատարութեան կողմէ։ 8—10 աշխատաւորներ ալ լծուած են Բաբդա. Գոմիսէրութեան կողմէ նուիրուած պարագներու քանդումի եւ տեղաւորման գործին։ Այժմ կ՚ուսումնասիրուի կարգ մը ընտանիքներու գիւղերու մէջ տեղաւորման ծրագիրը։

Դամասկոսի Օգնութեան Խաչի նուէրը Հայ աղէտեալներուն

Այսօր Դամասկոսի Օգնութեան Խաչի վարչութենէն ստացանք ստորեւ նամակը, ներփակ 100 ոսկինոց չէքով մը, զոր իսկոյն յանձնեցինք Խնամատար Մարմնի Ատենապետ պրն. Գ. Իբէքեանին։ Նուիրատուներու ցանկը պիտի հրատարակենք առանձին.—

«Խմբագրութիւն «Ազդակ»ի

«Դամասկոսի Հայ ժողովուրդը ուշացաւ, անշուշտ, իր եղբայրական օգնութեան պարտականութեան մէջ։ Սակայն, մեղքը իրը չէ՛...

«Վարչութիւնս երէկ ձեռնարկեց հանգանակութեան և ժողովուրդը լիաբուռն բերաւ իր բաժին մասնակցութիւնը, մեղադրելով ցոյց տրուած անտարբերութեան պատասխանատուները։

«Հանգանակութիւնը կը շարունակուի դեռ։ Այսօր ներփակ կ՚ուղարկենք ձեզ, որպէս առաջին առաքում, «100» (հարիւր) ս. ոսկինոց չէք մը։ Պիտի խնդրէինք, որ բարի ըլլայիք յիշեալ չէքը յանձնել խնամատարական մարմնին եւ համապատասխան ստացագիր առնելով ղրկել մեզ։

«Ժողովուրդը գիտէ, որ ըլլալիք օժանդակութիւնը ոչինչ է իր աղէտահար եղբայրակիցներու ծով կարիքին մօտ։ Սակայն, կը խնդրէ, որ եղածը ընդունուի որպէս «Այրի Տիկնոջ Լուման»։

«Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր Խմբագիր, մեր կանխայայտ շնորհակալութիւնները և խորին յարգանքները։

Ի Դիմաց
Ս. Օ. Խաչի Դամասկոսի Մասնաճիւղի Վարչութեան

Ատենադպիր
Ա. ԼՕՇԽԱՃԵԱՆ

Ատենապետ
Գ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

ՀՐԿԻԶԵԱԼՆԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸ

(Սեփ. Թղթակցութիւն)

Երուսաղէմ, 7 Փետր.

Նախորդով հաղորդած էի Պէյրութի աղէտին առթիւ տեղւոյս Հայ Կարմիր Խաչի զգեստահաւաքութեան ձեռնարկի մասին։ Ուրախ եմ յայտնելու այսօր, թէ մեր քոյրերուն այդ ձեռնարկը քաջալերիչ և գոհական արդիւնք մը տուած է։ Օժանդակութեան մասնակցած են նաեւ օտարներ։ Շուտով իրենց հաւաքածները կը փոխադրուին Պէյրութ՝ խնամատարական մարմին։

Բացի Հայ Կ. Խաչէն, քաղաքիս Հայ Միութիւններէն եօթի նախաձեռնութեամբ և հովանաւորութեամբ երեք յարանուանութեանց հոգևոր պետերու, կազմուեցաւ նպաստահաւաք Կեդր. Յանձնախումբ մը՝ աղէտահարներու օգնութեան փութալու նպատակաւ։

Յանձնախումբը կը գտնուի Լուսարարապետ Տ. Մեսրոպ եպսկ. Նշանեանի նախագահութեան տակ և կազմած է իր դիւանը հետեւեալներէ.— պ. պ. Հայկազուն Քէչիշեան՝ Ատենապետ, Կարպիս Ղազարեան՝ Ատենադպիր և Եսայի Գանգոյեան՝ գանձապահ։

Իւրաքանչիւր Միութիւն, ինչպէս նաև Հայ Կաթողիկէ և Բողոքականաց հոգևոր իշխանութիւնները Յանձնախումբին կը մասնակցին երկերկու ներկայացուցիչներով։

Կազմուած է երեք հանգանակիչ մարմիններ՝ մէկական վարդապետներու մասնակցութեամբ։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ...

Փարիզեան մեծ օրաթերթ մը մասնաւոր թղթակից մը ղրկած է դէպի Պալքանեան երկիրները, անոնց քաղաքական և տնտեսական կացութիւնը ուսումնասիրելու համար։ Թղթակիցը երկրորդ մեծ յօդուածն է որ կը ղրկէ իր թերթին, որ հրատարակած է զայն Յունվ. 26 թիւով։ Առաջինը արդէն շահեկան, յոյժ հետաքրքրական տեղեկութիւններ կը պարունակէր, ա՛յն մասին որ պալքանեան երկիրներուն քաղաքական վիճակը ամէն մտահոգութենէ ազատ չէ։ Վախ կայ որ յարաբերութիւնները օր մը յանկարծ, նոյն իսկ պայթում ... մը... ո՛չ միայն բացէ ի բաց ցրտանան, այլ փրթելու աստիճան ձգտուին Իտալիոյ և Սերպիոյ (հին անունով) միջև։ Եուկոսլաւիոյ մէջ Իտալիա հետզհետէ կը կորսնցնէ իր բարեկամական յետին հետքերը անգամ։ Նիւթի և հոգիի լարուածութիւն մը կայ Իտալիոյ դէմ։ Այս վերջին երկրի մէջ ալ տրամադրութիւնները թշնամական են Եուկոսլաւիոյ դէմ։ Փոխադարձ այս անսիրելութեան ամպը կրնայ հետզհետէ ուռիլ և պայթիլ չյուսացուած մէկ վայրկեանին, ինչպէս վերը ըսինք։ Եւ նկատելով որ կեդր. Եւրոպայի մէջ ևս քաղաքական կացութիւնը պղտոր և մրրկախառն է, Պալքանի մէկ կէտին վրայ բռնկող կայծ մը, Աստուած մի՛ արասցէ, կրնայ համայնակուլ հրդեհ առաջ բերել։ Յիշեցէք Սարայեվոյի ոճիրը։ Կամ, այլաբանական իմաստով, յիշեցէք Ղովտի կինը...

Թղթակիցը մանրամասնութիւններ տուած էր Հռոմի և Պելկրատի մէջ տեղի ունեցած փոխադարձ թշնամական ցոյցերուն նկատմամբ։ Նկատելի է նաև որ երկու երկիրներու ցրտութիւնը ամենէն աւելի ազդած է երիտասարդութեան, կամ ուսանող մասնութեան, որոնք որևէ փոքր առիթ կը սպասեն պոռթկալու համար։ Սերպիոյ երկու գլխաւոր աշակիցները, Չեխոսլովաքիա և Ռումանիա, որոնցմով կազմուած է —գիտենք— Փոքր Համաձայնութիւնը, մանր ուշադրութեամբ դիտած են Իտալ- և Սերպ հակառակութեան ներկան ալ, ապագան ալ, այնպէս որ, այժմէն իսկ, Սերպիոյ դիրքը նուազ ամուր չէ քան Իտալիոյ դիրքը, նոյն իսկ հաւանական դաշնակից մը առնելով իրեն օրինակ Գերմանիան, որուն տարիներէ ի վեր կը դառնապարտէ Հռոմ, առանց ձանձրանալու։ Թող որ Տեւտոնները չեն կրնար շարժիլ դիւրաւ, խաղաղութեան պահպանման համար Ֆրանսայի աչալրջութիւնը յայտնի ըլլալով... և այս պարագային վրայ աւելցնելով նաև ա՛յն որ Փոքր Համաձայնութեան բնական դաշնակիցներն են Լեհաստան և Ֆրանսա։

Ի հարկէ այս տեղեկութիւնները այժմէական որևէ հանգամանք չունին, և թղթակցին մտահոգութիւնները մեկնելու համար միայն այս մանրամասնութիւններուն մէջ մտայ։ Առայժմ օրուան չարիքը իրեն կը բաւէ և ճիշդ այս միջոցիս Եւրոպայի, մանաւանդ Ֆրանսայի մէջ տիրող սաստիկ ցուրտը Պալքաններէն թերևս կ՚անցնի։

*
* *

Երկրորդ թղթակցութեան մէջ խմբագիրը կը զբաղի Յունաստանով, Պերիկլէսներու երկիրը իր մտաւորութեամբ եւ բարքերուն յեղյեղուկ յողդողդութեամբ այնքան կը հետաքրքրէ մեզ որ հոս թողունք խօսիլ թղթակիցին.

Հազիւ ոտքս Աթէնքի սալայատակին վրայ դրի եւ ահա հանդիպեցայ վաղեմի բարեկամիս, հաճի Վասիլիուի։ Երբ «վաղեմի» կ՚ըսեմ, հասկնա՛նք։ Այսինքն երկար ատենէ ի վեր զիրար կը ճանչնանք։ Բարեկամս հաճի Վասիլիոս փորձառու մարդ մըն է որուն հետ խօսակցիլը շահ և հաճոյք է միանգամայն։ Բաւական կռիւներ ունեցած ենք իրարու հետ պատերազմի միջոցին, երբ Սելանիկի մէջ հելլէն գրաքննութեան գլխաւոր պետն էր։ Բայց ինծի դէմ ոխ պահած չէր, ոչ ալ ես իրեն դէմ։

— Է՛ ուրեմն, ըսի մէկէն ի մէկ, ի՛նչ կը խորհիք կացութեան մասին։

— Կացութի՞նը...

Պատասխանելէ առաջ խորունկ մը հառաչեց, իր սև աչքը տխրութեամբ լեցուեցաւ, բայց ձեռքերը դէպի երկինք ուղղուեցան, որպէս թէ քար պիտի նետէր, ուսերը ամփոփեց և տկար ու հեռաւոր ձայնով մը մրմնջեց.

— Գէշ... աղէտ... սարսափելի. ահա թէ ի՛նչ է կացութիւնը։

— Իրա՞ւ։ Ա՞յդ աստիճան։

— Գրեթէ յուսահատական։

Յայտնի էր որ ըրածը կատակ չէր. բայց ես կատակի ձև առի և ըսի.

ԵՐԳԸ ՀԱՅ ԴՊՐՈՑԷՆ ՆԵՐՍ

Վերջերս հայ դպրոցներուն մէջ մասնաւոր խնամք տրուիլ կ'սկսի երգեցողութեան։ Խիստ բերկրալի երեւոյթ մըն է այս արգարեւ։ Կ'արժէ որ երգը մաթեմաթիքին հետ առաջնակարգ տեղ գրաւէ դասացուցակին մէջ։ Թուերը որքան կարեւոր են մաքին զարգացման ու նրբացումին համար, երգը նոյնքան անհրաժեշտ է հոգիին ազնուացումին և վերացումին համար։ Թէպէտ նիւթական տառս միջոցներ ունենալ դիւրին չէ երաժշտութեան տալու համար այն կարժանաւոր տեղը որուն իրաւունք ունի, բայց քիչ բարեկամեցողութեամբ ու ժրաջանութեամբ կարելի է աւելի բարձր մակարդակի ուսուցման ջամբել աշակերտութեան այս ուղղութեամբ։

Օտար դպրոցներու հետ երգի մրցում ընելէ առաջ նախ մարզենք մեր աշակերտները խնամքով։ Երգի համար խանդավառենք ներշնչենք անոնց։ Բանի մը գերմանացիներ քով քովի հրբոր գան հոն համերգի սրահ մը կը շինեն գոգցես։ Ու թերեւս գերմանին ցեղային առկունութեան մէկ գաղտնիքը հոս պէտք է փնտռել։

Ուրախ եղանք արդարեւ տեսնելով Էշրէֆիէի Հայ Աւետ. Վարժարանի սաները, երբոր ամբողջութեամբ քառաձայն երգեցողութիւնով Կիրակնօրեայ պաշտամունքին վեհութիւն և առինքնող փայլ մը կուտային։ Նմանապէս Ազգ. Ս. Նշան Վարժարանը, Հայ Ճեմարանը և միւս դպրոցներ որոնք մասնաւոր ջանք կ'ընեն նախանձելի դիրքի մը հասցնելու երաժշտութեան մշակոյթը մեր դպրոցներէն ներս։

* * *

Ջեմ կարծեր թէ գտնուի այնչափ չար մէկը որ երգ չունենայ։ Ամենէն յետամնաց ժողովուրդները, բարբարոսները, վայրենիները, վաշտերածներն անգամ կ'երգեն։ Բանի որ երգը հոգիին ընդերքներէն կը բղխի։ Հոգիին յատագոյն արտայայտիչը, հաւատարիմ թարգմանն է։ Այն որ երգ չունի, հոգի ալ չունի։ Երգը իբր արուեստ բանաստեղծութենէն առաջ սկսած է, և արդէն երգը ինքնին ձայնի բանաստեղծութիւն մըն է։ Բառերը հոգիին բովանդակ փաթոսը պարփակել չեն կրնար։ Հոգիին մէջ սարեր կան, անդունդներ կան որ բառերուն հեռաչափը հասնիլ չի կրնար։ «Արձանը կամ նկարը և ինչպէս բառերը» կ'ըսէ Էոուքիւ Երրիօ, իր Պիթհովընի կեանքը գեղեցիկ գրքին մէջ «կեանքի մէջ վայր կեանք միայն կրնան միջոցին մէջ համատարել։ Երգը ժամանակին ու միջոցին կ'իշխէ։ Ինչպէս բնական դաշտանկարներ կան, նաեւ կան հոգեկան դաշտանկարներ զոր մի միայն երգը պատկերացնել կը նկրտի։ Այս իսկ պատճառներով երգը իր ազատութեան ու հարստութեան հետ, արուեստը իր էն հոյակապ, ծոր ու ճկուն ձեւին տակ կը ներկայացնէ։ Այն հաւատացեալին բարոյական կեանքին զօրավիգն է, ինչպէս անհատին համար հաճոյ աղօթք է։ Այն մեր էն թանկագին յիշատակներուն պարունակն է, առանց զանոնք վիրաւորելու կը պահպանէ։ Անոր միջոցաւ զգացումները կը հաշտուին բանականութեան հետ։ Անոր միջոցաւ կեանքը իր բոլոր իղձերը կ'արտայայտէ, բայց կանոններու հնազանդութեան տակ։ Մինչեւ այսօր անոր արդար տեղը չեն տուած ոչ կրթութեան մէջ և ոչ ալ մարդկային քաղաքակրթութեան պատմութեան մէջ. և սակայն ապացոյցն է այն բոլոր կոպիտ բաներուն' որ տակաւին կան մեր բարքերուն մէջ։ Երգը քանի որ ներգործելու համար հոգեկան տարրերուն կը դիմէ, իր մէջ անմահութեան կորիզ մը ունի։ Դարերը Միքայէլ Անճէլոյին Վերջին Դատաստանը մաշեցին, եւ Տավինչիին Ընթրիքը տակաւ առ տակաւ մութին մէջ կը սահի։ Բայց սակայն Պիթհովընի երգին չեշտը անգամ մը լսուի, և ահա հոգիները կը խառնուին, կ'ուռճանան ու կը խանդավառուին ինչպէս այն համերգին որ 7 Մայիսին Շէօն Պրիւնի մէջ Հսպաւրկներու արքունիքը տրուեցաւ։ Բան մը չի կրնար զայն ծերացնել. քանզի կորնչելի կամ անցաւոր ոչինչ կայ անոր մէջ»։

Հինգ հազարէ աւելի թարգմաններ խօսող մարդկային զանգուածներուն համար երգը միակ տիեզերական լեզուն է, ամենուն համար մատչելի ու հասկընալի։ Աշխարհը բաբելոնական խառնաշփոթութենէն ազատագրելու կոչուած մեծ աղդակ ու դարման մըն է այդ։ Անգին միջոցաւ հիւսիսի էսքիմօն հարաւի Հօթէնթօյին միտքը կրնայ հասկնալ։ Սպիտակը դեղինին, կարմիրը խափշիկին հետ մտերմօրէն կրնայ յարաբերիլ երգին ստեղծած քաղցրաշունչ մթնոլորտին մէջ։ Խաղաղութեան գաղափարին համար երգը կրնայ բարերար դեր մը կատարել։ Մոցարդ, Պիթհովըն, Շիւպըրթ, Տէպիւսի մէջ ազգի մը կամ ժամանակի չեն պատկանիր, բոլոր ազգերուն և ժամանակներուն են անոնք։ Անոնց արտադրութիւնը մարդկային հարստութեան և վայելումին առարկան է։ Դարձեալ Էրիօն է որ կը խօսի «Հանճարի և ցաւի զաւակ մը — Պիթհովընը — վհատեցուցիչ առանձնութեան մը մէջէն յաղթարարած է, եղբայրութեան մարդկային պարտականութիւնը։ Եւ մենք որ կը հաւատանք թէ ամէն մարդ, եթէ ազնուասիրտ մըն է, դաս մը պէտք է ինդրէ այս անբաղդատելի ստեղծագործողէն որ մեզի կ'ուսուցանէ միանգամայն նուիրում մը արուեստին, ձգտում բարոյական կեանքին կատարելագործութեան, խաղաղութեան համար արտադէզող ըղձանք»։

Իրաւունք ունի Բասքալ երբ որ կ'ըսէ թէ մարդահոգին թիւրաթել քնար մըն է, քնար մը որուն մի քանի թելը միայն խորհուրդի եղանակը կը նուագէ իսկ մնացած ամբողջութիւնը զգացումներուն։ Իսկ զգացումները չարժելու, ազնուացնելու և կառավարելու համար ի՞նչ կայ աւելի ազդու քան երգը։ Միջազգային դժուարութիւններու, առօրեական հակամարտութիւններու և ներքին բոլոր յարաբերութիւններու մէջ զգացումներու դերը շատ յայտ է։ «Երգը թէ գիտուններուն և թէ գէտներուն վայելումին համար կը տարուի» կը գրէր Վօլթէրին Marquise du Deffand։ Եւ Անտրէ Պլօքէր կ'ըսէ — «Երգը միակ այսն է որ կրնայ հմայել մշակուած հոգի մը»։ Եւ փոխ կ'առնէ Բասքալի ծանօթ խօսքը Le coeur a ses raisons que la raisons ne connait pas — Սիրտը ունի իր խորհուրդները զոր միտքը չի հասկնար։

Անհատի մը նկարագրին ձեւաւորման երգը մեծ և ազնուացուցիչ բաժին կրնայ ունենալ։ Ներքին անտեսանելի մարդը երգը կրնայ կազդուրել, վերածնել ու հերոսութիւններու մղել։ Պիթհովըն ըսած է իմ գոյութիւնս կամ կեանքիս նպատակը Intension [sleben ներհայեցողութիւն, մտածփոփութիւն մըն է։ Եւ Հանտէլ ըսեր էր աւելի կանուխէն. «Երկինք, որ կը տեսնես սրտիս յատակը, դուն գիտես թէ մարդոց համար սէր և բարիին համար միտում հոն կը բնակի»։ «Երգը բառին բարձր ըմբռնումով, մշակուած վերածնող, արուեստի շունչով թրծուած երգը, անհատի մը դաստիարակութեան համար աղօթքին չափ անհրաժեշտ ու օգտակար է»։

Նաեւ ժողովուրդի մը զարգացման աստիճանները դարերու ընթացքին, անոր հոգեբանութիւնը, նոյն իսկ մասնաւոր ընդունակութիւնները չափելու համար անոր երգը ուսումնասիրելու է։ Առաջին բանաստեղծները նախիշաններն ու գուսանները եղած են։ Հոմերոս իր անմահ ոգիականը թափառաշրջիկ երգելով արտադրեց։ «Երգը» կ'ըսէ Կէօթէ «հայելի մըն է, ուր ցեղի մը հոգեկան նկարը իր առաքինութիւններուն փայլուն երանգներովը ու ակարութիւններու մութ գիծերովը հաւատարմօրէն կը պատկերանայ»։ Ցեղափոխական Ֆրանսան իր բանակներուն յաղթութիւնը որքան կը պարտի Հօշի Մէսէնայի Տէզէի, Պօնափարթի հանճարին նոյնքան աւելի կը պարտի Մարսէյէզի զոռ շեշտերուն։ Որքան խաղաղութեան մէջ, այնքան պատերազմի պահուն, որքան խանդավառութեան տաքն, նոյնքան մորմոքի ժամերուն, հոգեկան բոլոր վիճակ ու տրամադրութիւններուն երգը մարդկային սրտին ամուսնական տառապանքին ու բարձր արտայայտիչն է։

Բարիզի Հայոց Եկեղեցին Կոմիտաս Վարդապետի մահերգութեան ներկայացնող Ֆրանսայի Նախկին Նախագահ Պ. Պուանքարէ որ անձնապէս հաւատացեալ մը չէ. ըսած «Զգացի որ աղօթեցի»։ Մշակենք ուրեմն դպրոցէն ներս, եկեղեցիէն ներս և բաժշտութիւնը մեծ գործ մը տուած պիտի ըլլանք. անհատական, կրօնական կրթական, ազգային ու համամարդկային տեսակէտներէն։ Ե.Մ.

— Է՛ ուրեմն, իմ սիրելի վաղեմի գրաքննիչս, առ ի՞նչ ըսիր։ Ուրեմն նորէն գործ պիտի ունենանք։ Խոշոր մըկրատդ ձեռք պիտի առնես դարձեալ... Ես ալ պատերազմական թղթակցի համազգեստս նաֆթալինէն դուրս պիտի հանեմ, չըսե՞ս պարզապէս թէ գործ ունինք նորէն։

Երեսս նայեցաւ ապշահար։

— Մկրա՞տ, թղթակից, ի՞նչ մկրատ, ինչո՞ւ մկրատ։

— Կ'ըսեր որ գործերը գէշ կ'երթան...

— Այո՛, բայց հոդ մկրատը ի՞նչ գործ ունի։

— Զարմանալի՛ բան։ Եթէ թշնամութիւնները ծագին, թերեւս նորէն գրաքննիչ ըլլաք։

— Թշնամութիւննե՞ր։ Ո՞ւր։

— Զարմանալի մարդ ես, Պալքաններու մէջ, Ալպանիա, Տալմաչիա, Մակեդոնիա... ես ի՞նչ գիտնամ... Լեռներուն մէջ ըլլալու չէ հարկաւ։

Այս խօսքերուս վրայ հանի Վասիլիու քիթը կախեց արհամարհանքի ձեւով։ Խօսակցութեան նիւթը փոխեց յայն շալ մուծնելով մը։ Վազ-նցիկ մըպիտ մը լուսաւորեց դէմքը։

Հիմա ձգէ տանք, ըսաւ, աւելի լուրջ բաներ կան։ Մեր եկեղուտքը չքացիր բան է... (Շար.)

Բարիզ X

ՏՈՄՍԵՐ

ԱՍՊԵՏԱԿԱՆ ԺԵՍԹ ՄԸ...

Դաշտագիր ու ննգամիտ թուրքը։ Որքան որ աշխատեցաւ Հայ Ազգի և օտար իր վարձկան գործակալներով, «Սիւրիա եւ Մենքը», ազգային օծախ առասպելներ վ, Հայ և Արաբ յարաբերութիւններու խզում յառաջ բերել չյաջողեցաւ և չպիտի յաջողի ասկէ ետքն ալ։

Արաբ ժողովուրդը ազնիւ և ուղղամիտ անհատներէ զուրկ չէ։

Ազանդական մոլեռանդութիւնը թէև երբեմն կոյր հակառակութիւններ կրստեղծէ, սակայն մեր ժողովուրդի պարզունակութիւնն ու ճշմարտութեան եւ արդարութեան հանդէպ իր ունեցած անսահման հաւատքը, ամէնայն հանդարտութեամբ ու համբերատարութեամբ սպասել կուտան իրեն, մինչեւ որ, օր մը, վերջապէս արդարութիւնն իր գրլուխը դուրս ցցէ և իր խօսքն ըսէ։

Վրանաքաղաքի աղէտը, ամենամեծ ապացոյցը տուաւ Հայ եւ Արաբ անկեղծ բարեկամութեան։

Հիւրընկալ ժողովուրդի վեհանձն հոգին արտացոլաց այս ողբալի դէպքին առթիւ։

Անոնցմէ շատեր բնակարաններ տըւին եւ առաջարկեցին ալ ցրտահար հայ գաղթականներուն։

Իսլամներու ամենաերեւելի դէմքերէն Օմար պէյ Տաուք, առաջարկեց իր ազգակիցներու մէջ հանգանակութեան ձեռնարկել։

Մենք այս բոլորը մեծ հաճոյքով եւ հոգեկան աննկարագրելի գոհունակութեամբ է որ կը դիտենք։

Մեր Արաբ հայրենակիցներու այս մարդասէր եւ հիւրասէր բարձր առաքինութիւնները, ինչպէս մինչեւ ներկայիս, ասկէ ետքն ալ պիտի փոխայինւին, երկրին ու անոր իշխանաւորներուն հանդէպ, մեր ժողովրդի հաւատարմութեամբը, օրինապահութեամբն ու աշխատասիրութեամբը։

Սիւրիոյ եւ անոր ժողովրդին հետ, մենք ոչ հողային եւ ոչ այլ ձեւի հաշիւներ ունեցած ենք եւ ունինք։

Այդ հաշիւները, Թուրքը իր խելապատակէն է որ կը հանէ, այն ալ ապագայի անստուգութենէն սարսափելով։

Մեր պահանջքը իրմէ, շատ մեծ է Սիւրիոյ սահմաններուն, եւ մեր զօրացումը այս երկրին մէջ, անհանգիստ կը թողու իր ոճրածին ուղեղը. Որովհետեւ աշխարհն այսպէս չի մնար, կուգայ մէկ օր, երբ անկարելին կարելի կը դառնայ, եւ այս բանը Թուրքը իր մորթին վրայ քանիցս կրելով, այլեւս յաւապէս ըմբռնած է։

Եգիպտոս, Պաղեստին, Սիւրիա եւ Իրաք իրմէ անդամահատուած ինքնաինքնավար պետութիւններ են այսօր։ Երէկ Թոյն ունէր Թաֆելիք անոնց հասցէին։ Այսօր քծնանք։

Դեռ 1922ին Պոլսոյ մէջ ցոյցեր կ'ընէին «Մուսուլը մերն է» վերատուութիւններով։

Դարձեալ Քէմալի կառավարութիւնն էր որ մահուան կը դատապարտէր Իրաքի Ֆէյսալ Թագաւորը։ Բայց այսկէ հազիւ տարի մը առաջ, ինչ մեծ պատիւներով կընդունէր Միջագետքի վեհապետը, իր մայրաքաղաքին՝ Էնկիւրիի մէջ։

Թուրքը գազան է երբ ուժն չեն կարող դնել իր դունչին։ Եւ ան կը սարսափի հայկական սանձէն։

Վրանաքաղաքի հրդեհը անտարակոյս մեծ հարուած մը իջեցուց. արդէն իսկ աղանցանոր ալ կքած թշուառ Հայ գաղթականի մէջքին։ Բայց մեր ժողովուրդին հանդէպ ցոյց տրուած մանաւանդ օտարներուն գուրգուրանքը, մասամբ պիտի կարենայ մեղմել զայն։

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Խ. Հայաստանի 12րդ տարեդարձին առթիւ հանդէս մը տեղի ունեցած է Նիւ Եորքի մէջ, նախաձեռնութեամբ Հօկի եւ Կ. Խաչի մասնաճիւղերուն։ Տոքթ. Ա. Իգնատիոսեան խօսած է Հայաստանի շինարարութեան վերելքի մասին։

Գեղարուեստական բաժինէն յետոյ, ներկայացուած է Երկիր Նայիրի շարժանկարը, որ կը պատկերացնէ Հայաստանի հին եւ նոր վիճակները, ինչպէս նաեւ կատարուած ձեռնարկները,— ելեկտր, գործարաններ, ջրանցքներ եւն.։

.*. Նոյն օրը տօնուած է նաեւ Հայ Մշակոյթի օրը, նախագահութեամբ Տրիար արքեպսկ.ի։ Հայ մշակոյթի, ճարտարապետութեան, երաժշտութեան եւ գրականութեան մասին խօսած են պ. պ. Վ. Քիւրքճեան, Տ. Ալիխանեան, Ե. Միհրապեան եւ Յովհ. Աւագեան։

Եղած են նաեւ արտասանութիւններ եւ նուագ։

.*. Նիւ Եորքի Հայ թատերախումբը, մասնակցութեամբ դերասան Շահէնի բեմադրած է Ե. Պարոնեանի Պաղտասար Աղբարը։ Յունուար 29ին ալ պիտի ներկայացուէր Զարդար Արթին աղան։

Կարդացէք և Տարածեցէք «ԱԶԴԱԿ»Ը

Երախտագիտական խօսք ունինք Արաբ ժողովուրդի հասցէին, որ գիտցաւ մարդկօրէն, ապետի վայել կեցուածք մը ցոյց տալ։

Ապրի Արաբ ժողովուրդը, և իր և մեր հայրենիքը Սիւրիան։

Թ. ՍԵԻԵԱՆ

ՄԱՐՔՕՆԻԻ ԳԻՒՏԸ

ՊԻՏԻ ՅԵՂԱՇՐՋԷ ԱՇԽԱՐՀԸ

Ամերիկեան «Թէլէկրաֆ» թերթին թղթակիցը յայտնած է տեսակցութիւն մը ունեցած Մարքոնիի ամենէն մօտիկ աշխատակիցներէն մէկուն հետ, որ հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է իրեն։—

Մարքոնի ներկայիս կ'աշխատի հերգեան շատ կարճ ալիքներու վրայ։ Որպէսզի չխանգարուի եւ իր փորձերը գաղտնի մնան, Մարքոնի կ'աշխատի իր նաւանւոր Էլեքթրա զբօսանաւին վրայ, որ կատարեալ աշխատանոցի մը վերածուած է։ Վերջերս յաջողեցաւ շատ կարճ ալիքներով հաղորդակցութիւն հաստատել Վատիկանի եւ Գաստէլ Կանտոլֆոյի մէջ, որոնք 20 քիլոմեթր հեռու են իրարմէ։ Աւելի վերջ աւելի կարեւոր փորձ մը տեղի ունեցաւ 160 անգլ. մղոնի վրայ եւ միայն 57 սանթիմէթր երկարութեամբ ալիքներով։

Կարճ հեռաւորութիւններու վրայ կատարուած փորձերը բացարձակապէս գոհացուցիչ են։ Կը մնայ լուծել ուրիշ խնդիր մը.— ի՞նչպէս կատարելագործել գործիները, որ կարելի ըլլայ մեծ հեռաւորութեանց վրայ հաղորդակցիլ Ասիկա արդէն։ Այս կատարելագործութիւնը տեղի ունեցածէն յետոյ, ամէն մարդ պիտի կարենայ ունենալ իր անթելը։

Ձեռք բերուած արդիւնքները անցան բոլոր ակնկալութիւնները։ Այնպէս որ կրնանք ըսել թէ կը գտնուինք աթեւլի նոր շրջանի մը նախօրեակին։

Փոքր ալիքները (միքրօ—օնտ) որոնք զգալապէս տարբեր են Մարքոնիի ասկէ առաջ գործածած կարճ ալիքներէն, 100 քիլոմեթրի վրայ կ'անցնին բոլոր արգելքներէն,— ծառ, պատ եւն.,— առանց ամենափոքր փոփոխութեան, երբ նոյն իսկ ուրիշ ալիքներու հանդիպին։

Այսպէս Մարքոնիի մշակած (միքրօ-ռատիօ) դրութիւնը բացարձակապէս զերծ է մրցորդական ազդեցութիւններէն։ Այնպէս մը կազմուած է որ, անոր հաղորդագրութիւնները միայն հասցէագրուած կայանէն կրնան ընդունուիլ։ Ցետոյ, անիկա առաւելութիւն մը ունի, քանի որ անլուր կերպով ամէն է։ Արդէն, Մարքոնիի ամբողջ փափաքն էր օժտել գործիք մը որ ամէն մարդու բոլլ տար ունենալ անթելի մը սեփական առաքիչը եւ ընկալուչը։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանեան Երկսեռ Ուսուցչ. Միութեան մանկավարժական Գ. դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին (11 Փետր.) Ազգ. Ս. Նշան Վարժարանի Մանկապարտէզի սրահին մէջ։

Դասախօսն է Պ. ԷԴՈՒԱՐԴ ՏԱՐՕՆԵԱՆ

Կը հրաւիրուին անդամներ եւ համակիրներ։ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՀՈՒՀԻ ՄԸ ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Ամերիկեան Համալսարանէն վկայեալ եօթը տարուայ փորձառութեամբ օժտուած հիւանդապահուհի մը գործ կը փնտռէ հիւանդանոցի հաստատութեանց, բժիշկներու եւ կամ տուներու մէջ։

Տեղեկացնել «Ազդակ»ի խմբագրութեան։

L'ETOILE DU FOYER

Լ'ԷԹՈՒԱԼ ՏԻՒ ՔՕԱՅԵՆ'

Անիկա կը դիւրացնէ և կ'օգտագործէ խնայողութիւնը։

Օգնէ քեզի, Լ'էթուալը պիտի օգնէ քեզ։

Ընդհանուր գործակալութիւն՝ Սամուէլ Օրէլ, Պուրճ, Գէյրութ

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՇՐՋ. ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԱՆԷ

ՍԻՆԷՄԱ ՔՐԻՍԹԱԼԻ ՄԷՋ

ՈՒՐԲԱԹ 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933 ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 9ԻՆ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

1. Հայկական տեսարաններ Տրապիզոն, Էրզրում, Կարին քաղաքն ու Բերդը, Պարսկաստանի կայանը եւն. եւն.
2. Paramount Journalի այժմէութիւնները (խօսուն ֆրանսերէն) և
3. «LA GRANDE MARE» հռչակաւոր ֆրանսերէն երգեցիկ ու խօսուն ֆիլմը Մասնակցութեամբ՝ ՄՈՐԻՍ ՇԸՎԱԼԻԷ եւ ՔԼՕՏԷԹ ՔՈԼՊԷՐԻ

ԾԱՆՕԹ.— Սոյն երեկոյթին առթիւ Միութիւնը որոշած է 100 Սիւրիական ոսկիով նպաստել Վրանաքաղաքի հրկիզեալներուն։

Տոմսերը կարելի է ապահովել Դեղարան Աւետիսեանէն։

ԼՍԱՐԱՆ

Ժողովրդային Տան սրահներուն մէջ, յառաջիկայ կիրակի, կէսօրէ առաջ ժամը 10ին կը բանախօսեն Ընկերներ՝

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ եւ Յ. ՍԻՄՈՆԻ

Մուտք 5 Ս. Դ.

Կէսօրէ վերջ ըստ սովորականին տեղի կունենայ «Բաժակ մը Թէյ»ի հաւաքոյթը։ Կը նուագէ պրն. Վօլթէր ընկերակցութեամբ պրն. Հրայր Ապէլի։

Լսարանական Յանձնախումբ

Մարտի մէջ, «Համազգային»ի տպարանէն լոյս կը տեսնէ ՎԱՀԷ ՎԱՀԵԱՆԻ քերթուածներու հաւաքածոն՝

ԱՐԵՒ - ԱՆՁՐԵՒ

Ընտիր թուղթով եւ մաքուր տպագրութեամբ շքեղ հատոր մը — փնտռել՝ Սիւրիոյ եւ արտասահմանի բոլոր գրավաճառներուն քով։

Polydor Թրքական նոր սկաւառակներ

ՍԱՖԻԷ ՀԱՆԸՄԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒ

Մեզմէ ԱՊՕԼԼՕՆ ստացած է յայտնի թիւրք երգչուհի Սաֆիէ Հանըմի բոլորովին նոր սկաւառակները, որոնք մի միայն «Polydor» մարքան կը կրեն։

Հասցէ՝.— KUORKEN SINANIAN B. P. 642. BEYROUTH (SYRIE)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՔ ԱՐԱՐՈՎ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՎԱՐԱԳՈՅՐ

Այս եզեռնագործը, կերպով մը կը տեղեկանայ թէ Ր. պէյ ուր պահուըտած է և անմիջապէս անգլիացի սարիկաններ գլուխը ժողվելով կուգայ և իր բարերարը անոնց կը յանձնէ և մեռցնելու կը ղրկէ։

Անտառներու մէջ իսկ չտեսնուած ապերախտութիւն մըն է այս։

Դաւաճանութիւններէն մէկը այս է։

Հիմա գանք Ր. պէյի շնորհիւ Պոլսոյ Հայերուն տարագրութենէ փրկուելու մանրամասնութիւններուն։

Անատոլուի մէջ հայկական տարագրութիւնը վերջ գտած էր և միայն Պոլսոյ Հայերը մնացած էին։

Այդ միջոցին Իթթիհատ Թերագգրի համաժողովը գումարուեցաւ։

Այդ միջոցին Պոլսոյ հայերուն տարագրութիւնն ալ որոշուելու վրայ էր։

Կը կարծեմ որ Հիւսէյին Ճահիտ պէյէն և Շէյխիւլիսլամ Մուսա Քեազիմ էֆ.էն զատ համաժողովին մէջ հակառակ գտնուող չկար։ Ր. պէյ վաւերը նշմարեց անմիջապէս, Թալէաթ փաշային գնաց։

Իր ձեռքը կը գտնուէր Պոլսոյ Հայոց հաւատարմութեան գիրը։ Ասիկա փաշային ներկայացուց և բերանացի ալ տեղեկութիւններ տուաւ։ Աղաչեց ու Թալէաթ փաշան համաժողովին ղրկեց։

Տրուած որոշումը ետ առնել տուաւ և Պոլս. հայերուն իրենց տեղերը մնալը ապահովեց։

Դաշնակները 77 000 հոգիի կեանքը փրկող այս մեծ մարդուն ինչեր ըրին, նոյնիսկ այդ պատճառով ինծի ալ ինչեր չըրին։

Աւելին կայ։ Ր. պէյ պատերազմի տեւողութեան միջոցին ով գիտէ որքան հայերու ապրմլուն պատճառ եղած է Ասոնց մէջ կը գտնուին, Այսօր Ամերիկա գտնուող Հայկ Խօճասարեան, տոքթ. Տինանեան, հանգ. Բիւզանդ Քէչեանեան և տոքթ. Թորգոմեանի նման ծանօթ 40—50 հոգի

Դաւաճանութեան երկրորդ վարագոյրը և առամը հոս կ'աւարտի։

* *

Այս տողերը գրողը, նիւթական կեանքի հետ կապ չունեցող մէկն է։ Իր միտքի ազատօրէն կ'արտայայտէ, սակայն ճնշման ալ ենթակայ չէ։ Պէտք է հանրային կարծիքը և ամբողջ հայերը վստահ ըլլան տար։ Իմ մասին եղած զրպարտութիւնները ամբողջովին սուտ են, որովհետեւ ես կեանքէ զգուած եմ և միայն մահուանս կը փափաքիմ։

* *

Հիմայ խօսքս կ'ուղղեմ բոլոր հայերուն։

Մասնաւորապէս Բրօֆ. Կարապետ Թօմաեանին, Կոչնակի խմբագրապետ Պէննէեանի և ծանօթ գրագէտ Թէքէեանի։

Դեռ տանը չեկա՞ւ, ո՞ր օրուան կ'սպասէք, արտասահման գտնուող հայ գաղթականներուն ալ դաշնակներուն երեսէն բնաջինջ ըլլալո՞ւն։

Արդեօք կարելի չէ՞ համաժողով մը գումարելով այս մարդիկը հայութենէն վտարող յայտարարութիւն մը հանել և զիրենք անիծել։

Այսքան անհոգութիւն չի՞ բաւեր ասիկա ըրէք, ազգը ձեզի երախտապարտ պիտի ըլլայ հակառակ պարագային պատմութիւնը ձեզի պիտի անիծէ։

Երրորդ վարագոյրն ալ հոս կը փակուի

«Վազրը» Ս. ԹՈՒՄԱՃԵԱՆ

Վաքըր.—

Ս. Թումաճեան էֆ.ի մեծ և գաղտնի համաժողովին վերաբերեալ յիշատակները, եղածին պէս իր ստորագրութեան ներքեւ հրատարակեցինք։

Կարգ մը հայերէն թերթերու Ճշմարտակալութենէն կը հասկնանք որ այս յիշատակներուն ճշմարտութեան մասին կասկածողներ կան։

Այս գրութեանց մէջ եթէ կան սրբագրելի կէտեր և կամ աւելի ճիշդը բաներ մը գիտեն, կրնան գրել փաստերով ապացոյցներով։

Թումաճեան էֆէնտիի գրութիւններուն պէս, անոնք ալ նոյնութեամբ հրատարակել մեզի համար պարտականութիւն է։

Որովհետեւ մեր նպատակը միայն պատմութեան և ճշմարտութեան ծառայելն է։ Իրողութիւնը այս ըլլալով, առանց փաստի և ապացոյցի գրուածները ոեւէ արժէք և նպատակ չեն կրնար ունենալ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵԼՄՏ. ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԸ
Պ. Պ. Լամուրէօ եւ Պոննէ Ելմտական Յանձնախումբին առջեւ

Փարիզ, 8 փետր.— Խորհրդարանի Ելմտական Յանձնախումբը այսօր լսեց Պիւտճէի և գանձային նախարարները։ Պ. Պ. Լամուրէօ և Պոննէ կ'ուզեն ելմտական վերականգնումը իրագործել երեք հանգրուանով։ Առաջինը առաջարկուած ծրագիրը ըլլալով, ելմտական օրէնքին առթիւ լրացուցիչ միջոցներ պիտի առաջարկուին 1600 միլիոնի նոր հասոյթի աղբիւրներ գտնելու համար։ Մօտաւորապէս 5 միլիառ հաշուոյ մնացեալ բացը պիտի գոցուի մէկ տարի շարունակ գլխավճարի (amortissement) զոհողութիւնով։

Երրորդ հանգրուանի ընթացքին, կառավարութիւնը կը խորհի, պետական գանձի թեթեւացման համար կայունացումի փոփոխութիւն մը ընել, որուն յաջողութեան համար պէտք է հաւատք տալ խնայողութեան։ Պ. Պոննէ յայտարարեց թէ փետրուարի վերջը բացը պիտի հասնի 6.400 միլիոնի։ Արժեթուղթերու տրամադրելի գումարը 5 միլիառ ըլլալով, նախարարութիւնը պիտի կրնայ պետական գանձի պէտքերը ապահովել, սակայն և այնպէս պէտք է խնահական ըլլայ։

Մեծ Ֆրանսայի տնտեսական համաժողովը

Անգլիոյ օրինակին պէս, ներկայ տնտեսական ստիպողականութեանց կարգադրութենէն յետոյ, Պ. Տարտիէ կը խորհի ֆրանսական և գաղութային տնտեսական համաժողովի մը սարքումը։ Մայր հայրենիքի և գաղութներու կարող ներկայացուցիչներ պիտի մասնակցին յիշեալ խորհրդաժողովին, Ֆրանսայի և իր գաղութային կայսրութեան միջև վաճառականութիւնը զարգացնելու համար։ Վարչապետը կը մտածէ կառավարութեան գործունէութիւնը կցել խորհրդաժողովի եզրակացութեանց և միջազգային գետնի վրայ, Լոնտոնի համաշխարհային համաժողովի արդիւնքներուն։

Պիւտճէի խորհրդարանի առջեւ

Փարիզ, 7 փետր.— Պ. Անրի Հէսսէի նախագահութեամբ, Խորհրդարանի նիստը բացուեցաւ այսօր 9 ու կէսին։

Պիւտճէի նախարար պ. Լամուրէօ օրէնքի ծրագիր մը ներկայացնելով խորհրդարանի դիւանին առժամանակեայ վարկեր պահանջեց մարտ ամսուան համար։ Պ. Լամուրէօ պնդեց որ անմիջապէս վիճաբանուի ծրագիրը, որ Ելմտական Յանձնախումբին ղրկուեցաւ։

Կառավարութեան ելմտական ծրագիրը, 5 միլիառի բացը գոցելու համար, կը նախատեսէ 2 միլիառ 668 միլիոնի խնայողութիւն պետական ծախսերու վրայ և 2 միլիառ 668 միլիոնի նոր տուրքերու յաւելումէն գոյանալիք հասոյթներ։

ՍԱՐՍԱՓԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ
Ազգայնականներ եւ համայնավարներ կը շարունակեն զիրար ջարդել

Պերլին, 7 փետր.— Համպուրկի մէջ նազի մը սպաննուեցաւ անծանօթի մը կողմէ։ Նաև մը տեղեր դարձեալ արիւնալի ընդհարումներ տեղի ունեցան ազգայնականներու և համայնավարականներու միջև։ Տրիւլպուրկի մէջ սպաննուեցաւ ազգայնական մը և 6 հոգի ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Արիւնալի ընդհարումներ կը տեղեկացուին նաև Ուլմի և Հակրնի մէջ, ուր ոստիկանութիւնը համայնավարական պրոպականտի կեդրոն մը երեւան հանեց և գրաւեց պաշտօնաթուղթեր. բազմաթիւ ձերբակալութիւններ տեղի ունեցան։

Վերջին գիշերին նազիներու և աշխատաւոր ժողովուրդի միջև արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցան Պերլինի մէջ։ Շառլօթէնպուրկի մէջ նազի մը գործաւոր մը սպաննեց և երբ անցորդներ հետապնդեցին ոճրագործը, որ հինգ անգամ զէնք պարպելով սպաննեց հետապնդողներէն մին, և ինքնաշարժի մը մէջ նետուելով փախուստ տուաւ։

Ուրիշ թաղամասի մը մէջ, նազիներ կռուի բռնուեցան համայնավար վարիչի մը հետ և հակառակ վարիչի մը խաղաղ ընթացքին, մահացու կերպով վիրաւորեցին զայն։

Գօթի մէջ, երբ ազգայնական ուսանողներ համայնավար կեդրոնի առջեւէն կ'անցնէին, յարձակումի ենթարկուեցան. երկու ուսանողներ վիրաւորուեցան։

Հարպուրկ—Վիլհէլմսպուրկի մէջ նազիներ համայնավար մը կը հետապնդէին, սակայն երբ կորսնցուցին անոր հետքը, կատղած նազիներ յարձակելով խաղաղ ընկերվարական—համայնավարականի մը վրայ, սպաննեցին խեղճը որ ոչ մէկ մասնակցութիւն չէր ունեցած որեւէ կռուի մէջ։

Խորհրդարանականները աւելի խաղաղ չեն

Պերլին, 7 փետր.— Արեւելեան նահանգներու աղէտեալ երկրագործութեան օգնութեան զայթակղութեան վրայ խորհրդակցող՝ խորհրդարանի երեսփոխաններու պաշտպան Յանձնախումբին մէջ ստոտիկ դէպք մը պատահեցաւ։

Նազի Ֆրանք յայտարարեց թէ յանձնախումբի նախագահ պ. Լեօպէ, Լեփփէի վերջին ընտրութեանց պայքարի միջոցին, վիրաւորիչ խօսքեր ուղղած է Հիթլէրի հասցէին։ Ֆրանք ըսաւ թէ նազիները պիտի արգիլեն Յանձնախումբի ժողովումը քանի ընկերվարական հանրավար մը կը նախագահէ։

Ազգայնականներու հանած աղմուկը իսկապէս առիթ չտուաւ որ պ. Լէօպէ խօսէր եւ բացատրէր նպաստի գործին մէջ եղած զեղծումները։

Չին-Ճափոնական վէճը Ազգերու Ընկերակցութեան առջեւ

Ժընեւ, 6 փետր.— 19երու կոմիտէն գործնականապէս վերջացուց արտակարգ խորհրդաժողովին ներկայացուելիք յանձնարարութեանց ծրագրի ընդհ. վիճաբանութիւնը։ Երեք գլխաւոր կէտերու մասին համաձայնութիւն գոյացաւ.

1. Խորհուրդը կ'ընդունի յանձնարարութիւնները Լիթթընի տեղեկագրի 9րդ պատուածի 10 կէտերու վրայ հիմնելու անհրաժեշտութիւնը։ Հասկնալի է թէ յանձնարարութիւնները պիտի պնդեն Չինաստանի գերիշխանութեան պահպանումին եւ քննութեան յանձնախումբի թելադրած ա... ղի վիճակի անկարելիութեան վրայ։

2. Կոմիտէն համաձայն է որոշելու համար թէ յանձնարարութիւնը պէտք է ըլլայ Մանչուքօ պետութեան իրական եւ իրաւական ճանաչումին հակառակ։

3. Յանձնարարութիւնը պիտի որոշէ ճշգրիտ գործադրութիւնը 3 դաշնագրութեանց, այսինքն Պրիան—Քէլլօկ, Ազգերու Դաշնակցութեան եւ 9 տէրութեանց դաշնագրերու։

Պատերազմական պարտքերը

Լոնտոն, 7 փետրուար.— Պ. Լինտսէյ, Ամերիկա վերադառնալով այսօր Սաութհամփթըն հասաւ, եւ անմիջապէս Լոնտոն երթալով Ֆորէյն Օֆիսի մէջ ընդունուեցաւ Սեմընի կողմէ։ Քիչ յետոյ երկու նախարարները Տաունինկ Սթրիթ երթալով տեսակցեցան պ.պ. Մաքտօնալտի, Պոլտուինի, Չէմպըրլէյնի եւ Ըրնչըմանի հետ։ Զեկոյց մը պարզապէս կը յայտարարէ թէ խորհրդակցութիւնները պարտքերու շուրջ եղած է։

Սարսափը Քուպայի մէջ

Նիւ—Եորք, 6 փետրուար.— Ըստ «Նիւ Եորք Թայմզ»ի սարսափի վարչաձեւը կ'իշխէ Քուպայի մէջ։ Նախագահ Մաչատօ իբր թէ կրցած է կասեցնել ըմբոստութիւնը։ Լա Հավանայի ամերիկեան դեսպանը անկարող է միջամտելու, քանի որ, ըստ Փլաթի համաձայնութեան, նահանգները իրաւունք չունին Քուպայի ներքին գործերուն խառնուելու։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՐԱԲԱՂԴ
ՕՆՆԻԿԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԱՃԸ ՄՈՒՐԱՏ ՃԱՊՐԻԻ ՄԷԿ ՆՈՐ ԽԱՂԸ
ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ 21ԻՆ

Ամսոյս 7ին, Հալէպի Ոճրագործ Ատեանի առջեւ տեղի ունեցաւ դատավարութիւնը ոճրագործ Հաճը Մուրատ Ճապրիի եւ իր մեղսակիցներուն։

Դատավարութիւնը չսկսած Մուրատ Ճապրի բժշկական տեղեկագիր մը ղրկած էր, ստորագրուած բժիշկներ Էմին Անթաքիի եւ Ֆարճալլահ կողմէ, որով կը յայտնէր իր հիւանդութիւնը եւ դատավարութեան բացակայելու ստիպողութիւնը։ Որոշուած ժամուն բերուեցան բանտ գտնուող ամբաստանեալները՝ երեք հոգի։

Դատաւորները, դատավարութիւնը բուկրսելուն պէս, Մուրատ Ճապրիի տունը ղրկեցին կառավարութեան բժիշկ Թօվֆիգ Աքքարը, քննելու համար անոր վիճակը։ Բժիշկը գնաց եւ քիչ վերջ վերադարձաւ, յայտնելով որ ան իրապէս հիւանդ է։

Ընդհանուր դատախազ Պ. Քալանթէրի, ձայն առնելով պահանջեց դատավարութեան յետաձգումը ամսոյս 21ին եւ ցաւ յայտնեց որ դատարանը չի կրցաւ տալ իր վճիռը այնքան հին եւ երկար տեւող դատի մը համար։ Ընդհանուր դատախազը հաւաստիացուց թէ առաջին դատավարութեան իսկ պիտի տրուի վճիռը։ Դատարանը ընդունեց դատախազի առաջարկը եւ ամսոյս 21ին յետաձգեց դատավարութիւնը։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Մեր երէկուան թիւով գրած էինք որ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան Հանր. Ելմտութեանց եւ կալուածներու Վարչութեան զեղծումներու դատավարութեան մէջ։ Գերագոյն Ատեան փոխադրուելուն համար Հանրապետութեան Նախագահի մասնաւոր հրամանագիրը երէկ հաղորդուեցաւ։

Յեսսա պէյ Եունուս որ ամբաստանուած էր քիչ յանցանքով, երէկ ազատ արձակուեցաւ երաշխաւորութեամբ։ Անոր եղբայրը Մուսա պէյ Եունուսն ալ հանձնուած է որ այսօր արձակուի։ Իսկ Մեր Զայն Թէեան, Թօվֆիգ Թիքիքճեան, Ապտալլա Լաթիֆ Արաֆի, Իսկենտեր Արամոն, Միւմթազ պէյ Սօլհ, Հիւսնի Ապու Զօհր, Էմիր Հէնի Շեհապ, Եունուս Նահաս ամբաստանուած են 67—68րդ յօդուածներով, որով պիտի դատուին Գերագոյն Ատեանին առջեւ։

Այժմ կը մնան Հանրային Շինութեանց զեղծումներով ամբաստանուածները, որոնք եւս պիտի դատուին Գերագոյն Ատեանի առջեւ, երբ վերջանան Կալուածներու Վարչութեան զեղծումներով ամբաստանուածներու դատավարութիւնները։

ՄՕՏ ՕՐԷՆ՝
ՖՈՒԹ ՊՈԼԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պէյրութի մասնաճիւղին կողմէ։

Թուականը պիտի յայտարարուի թերթով։

ԾԱՆՕԹ.— Այս մրցումէն գոյացած հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի յատկացուի վրանաքաղաքի աղէտեալներուն։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՂՈՔ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Անցածները գրած էինք որ Լիբանանի լրագրողներէն 36 հոգի բողոքագիր մը ներկայացնելով Բարձր Գոմիսէրութեան պահանջած էին ներկայ Կառավարութեան փոփոխութիւնը եւ Սահմանադրութեան վերադարձը։

Այս անգամ ալ, Լիբանանի երկրորդ կարգի քներէյններէն մաս մը Բ. Գոմիսէրութեան ներկայացուցած են բողոքագիր մը ներկայ Կառավարութեան դէմ եւ կը պահանջեն ներկայ կացութեան վերացումը։ Նմանապէս անոնք կը պահանջեն առժամանակեայ չէզոք կառավարութեան մը կազմութիւնը, Սահմանադրական Վարչաձեւին վերադարձը ապահովելու համար։

ՀՈՄՍԻ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀՐԴԵՀԸ

Հետեւեալ մանրամասնութիւնները կ'ստանանք Հոմս Յոյն-Օրթոտոքս վարժարանի հրդեհի մասին։

Փետրվար 1էն 2ի գիշերը, ժամը առաւօտեան 3ի տեսնները զօրաւոր հրդեհ մը ծագելով ամբողջ վարժարանը ծուխով եկեղեցւոյ վառարանի մը վերածեց։ Իրենց քունին մէջ յանկարծակիի եկած աշակերտութիւնը եւ ուսուցչութիւնը սարսափի ճիչեր կ'արձակեն։ Բոլոր ելքերն ու անցքերը արդէն ծուխով պատած ըլլալով հնարաւոր չէր փախուստ տալ եւ իրական մահէ ազատիլ։ Վերջապէս մեծ դժուարութեամբ, հերոսական ջանքերով՝ հրշէջները կրցան երրորդ յարկի պատուհանի մը երկաթները քակել եւ պարանի մը միջոցաւ աշակերտութիւնն ու ուսուցիչները ինչպէս նաեւ տնօրէնը կրցան իսկական հրկիզումէ ազատել։

Աշակերտութիւնն ու ջուրի պակասը մեծապէս օժանդակած էին հրդեհի ծաւալումին։

Ժամը հինգին հասնող Օստրական Լեգէոնի 3 ջրանցներով կարելի եղաւ առաւօտեան ժամը 8ին վերջապէս մարել հրդեհը։

Իշխանութիւնները տեղեկանալով եղելութեան, անմիջապէս փութացին օգնել հրկիզեալներուն։ Ֆրանսական Ներկայացուցիչ Պր. Քահուր, անմիջական պէտքերու յատկացնելու համար 400 Ֆր. նուիրեց։ 200 Սիւր. ոսկի նուիրեց տեղւոյն միւթէսարըֆը։

Պաշտօնական քննութիւնները դեռ չեն կրցած ճշդել հրդեհի պատճառը, սակայն չարակամութեան վարկածը պէտք է բոլորովին հեռացուի։

ԱՅՆԱՊԻ ՈՃՐԻՆ ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գրած էինք որ Քէֆր Աֆա գիւղին մէջ, ջրհորի մը մէջ, գտնուած է դիակը երիտասարդ տիկինի մը։ Ձեռքերն ու գլուխը կտրուած էին անոր, ճիշդ Այնապի ոճրին նման։

Երէկ, ժանտարմայի խորհրդական Գօլօնէլ Պուավէն, յայտարարած է որ քննութիւնները կը շարունակուին եւ երեւան հանուած է որ Քէֆր Աֆաի շրջաններուն մէջ կորսուած են նաեւ ուրիշ չորս կիներ միեւնոյն օր։ Կը կարծուի որ սպաննուող կինը պէտք է ըլլայ անոնցմէ մին, որովհետեւ ցարդ անոր տէր եղող մը գտնուած չէ։ Կտրուած գլուխն ու ձեռքերը ցարդ չեն գտնուած։

ՀՐԷՇԱՅԻՆ ՉԱՐՉԱՐԱՆՔՆԵՐ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ
ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ 4 ԿԱՍԿԱԾԵԼԻՆԵՐ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՉԱՐՉԱՐՈՒԻՆ

Հալէպ հրատարակուող «Իթթիհատ» թերթը կը գրէ հետեւեալ զզուելի եւ զազանային դէպքը.—

Կարգ մը գողեր Վալի եղբայրներու վաճառատունը մտնելով գողցած են կարգ մը ապրանքներ։ Գողերէն ոստիկանները ձերբակալեցին Ապտօ Զէպգէմ, Իպրահիմ Սէյֆ, Քեամիլ Համրա, եւ Մուհամմէտ ծընէյլ անուն կասկածելիները։ Հակառակ եղած նեղութեանց անոնք չեն խոստովանած. ատոր վրայ փայտերով եւ երկաթներով սկսած են ծեծել։ Սակայն անով ալ չգոհանալով ոստիկանները այդ կասկածելիները կապած եւ իրենց վարտիքներուն մէջ կատուներ դրած են. ամէն անգամ որ կը զարնեն կատուին, կը ճանկռէ, աներեւակայելի տանջանք պատճառելով կասկածելիներուն։

Սակայն դարձեալ կարելի չէ եղած խոստովանեցնել անմեղ կասկածելիները։ Ոստիկանները ատոր վրայ զանոնք նստեցուցած են սուր ցիցերու վրայ։

Այս անօրինակ չարչարանքի լուրը առնելուն պէս, անոնց ազգականները դիմում կատարած են Բարձր Գոմիսէրի պատուիրակին եւ իսկոյն ձեռնարկուած քննութեան։ Անմիջապէս հինգ ոստիկաններ քննութեան տակ առնուած են եւ գործէ հանուած։

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Փաստաբան Մեպր Սարֆաթիի սերտարանը տակն ու վրայ ընող գողութեան խնդիրը դեռ պարզ է մտքերու մէջ։

Մեպր Սարֆաթի սովոր էր իր դրամը սերտարանի գրասեղանի մը զզրոցին մէջ դնել։

Երեկոյ մը նոյնիսկ 243 սիւր. ոսկի թողուցած էր Մեպր Սարֆաթի այդ պարզ զզրոցի մէջ։

Հետեւեալ առտու զզրոցը կոտրուած գտնուեցաւ, իսկ դրամները... պարզապէս չի գտնուեցան։

Հասկնալի շփոթ, գանգատ դատախազութեան առջեւ. խուզարկութիւն. քննութիւն։ Այս բոլորը յանգեցան գրասենեակի պարզ պաշտօնեայի մը ձերբակալման։ Բնական է, պաշտօնեան՝ Եունուս Ֆախուրի իր բոլոր ուժով ժխտեց ամբաստանութիւնը։ Սակայն եւ այնպէս ամբաստանեալը տեսնէ մը ի վեր կը ճաշակէ Աւագուշի բանտին ճաշը։

Պատժական Ատեանը, իր երէկուան նիստին, դարձեալ լսեց ամբաստանեալի դողդոջ բացատրութիւնները։

Խնդիրը յետաձգուեցաւ յաւելուածական քննութիւն մը կատարելու համար։

ԶԻՒՂԱՒԱՆԻ ՀՐԴԵՀԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Դատախազ Սուպհի Մահանի կը շարունակէ հայկական հիւղաւանի հրկիզման քննութիւնները։

Հրդեհի ծագում առած փուռին տէրը՝ Զօլաքեան յայտարարած է թէ՝ չարակամութիւնը պատճառ եղած է հրդեհին, Զօլաքեան հացի ռաքքլի գինը մէկ դրուշ զեղչած ըլլալուն, իր մրցակիցները փուռը այրելով ուզած են վրէժ լուծել։

Ունկնդրող 15 վկաներէն եւ ոչ մէկը չէ հաստատած Զօլաքեանի յայտարարութիւնները։

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ԹԵԹԵՒԱՑՈՒՄ

Բարձր Գոմիսէրութիւնը հաստատեց օրէնսդրական որոշմնագիր մը, որով յետամնաց տուրքերը կը թեթեւցուին։

Ըստ այս որոշմնագրի 1927ի եւ նախընթաց տարիներու յետամնաց այսինքն չի վճարուած տուրքերը ամբողջութեամբ կը ջնջուին։

1928—1932ի տուրքերը պիտի վճարուին մաս առ մաս (2—6 անգամէն, ըստ գումարի կարեւորութեան)

Ծանրու տուրքը պիտի պահանջուի միայն 1930էն ի վեր։

Իրենց յետամնաց տուրքերը տրուած պայմանաժամէն առաջ վճարողներուն 100էն 5—30 զեղչ պիտի ըլլայ։

Վերջապէս յետ այսու իրենց տուրքերը ժամանակին չի վճարողներու համար պատիժ կը նախատեսէ որոշմնագիրը. վճարումի ուշացումի պարագային 10 առ 100 յաւելում պիտի ըլլայ տուրքի գումարին վրայ։

Ի Ն Պ Ա Ս Տ
ԶԻՒՂԱՒԱՆԻ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

Երախտագիտութեամբ կը տեղեկանանք թէ՝ Սէն Վէնսան տը Փօլ Բարեգործական Ընկերութիւնը 1000 Ֆր. նուիրած է ի նպաստ հիւղաւանի հրկիզեալներուն։

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԱՂԷՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

Նիյեքի Հայրենակցական Միութիւնը 1000 Սիւրիական դահեկան յանձնած է մեզ յատկացնելու համար վրանաքաղաքի աղէտեալներուն։

Ստանալ խմբագրութենէս։

ԵՂԲԱՅՐԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՏԱՌՈՒՉ ԵՐԵՒՈՅԹ ՄԸ ԵՒՍ

Հայ Մանչերու Աւետարանական բարձրագոյն վարժարանի աշակերտները հանգանակութեան ձեռնարկելով հաւաքած են 1330 Սիւր. դահեկան եւ յանձնած խմբագրութեանս։

Ստանալ խմբագրութենէս։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Դեղագործ, Պր. Ղուկաս Ուզունեան երկու Սիւրիական ոսկի կը նուիրէ վրանաքաղաքի աղէտեալներուն։

Ստանալ Տօքթ. Բ. Գույագեանէ համապատասխան ընկալագրով։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրմ.	450
Անգլիկն.	»	440
Տօլար	»	127.50
Թրքական	»	59.50
Պանք Օթթոման		140
Իտալական Լիր 100		650
Յունական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		613
Ֆրանս.	»	489
Օսման.	»	550.50
Արծաթ մէճիտ		20
Գրէտի Ֆօնս. Ա.	Ֆր.	568
» » Բ.	»	340
» » Գ.	»	332

Սէֆէրեան եղբարք Բիւ Ֆօշ
Թէլէֆօն՝ 5-19

տութիւն իսկ առաւ, զոր Քրիստին նշմարեց իսկոյն, թէև ի՛նչ բանէ յառաջ եկած ըլլալու մասին սխալելով։

— Անկէ առաջ ձեզի կ'ըսէի որ չաճապարէք զիս արդարացնելու, հիմակ ալ կըսեմ թէ չաճապարէք զիս դատապարտելու, պարոն, ըսաւ Քրիստին։

— Ես ալ, օրիորդ, կը կրկնեմ թէ ոչ կամք և ոչ իրաւունք ունիմ ձեզ դատապարտելու։

— Ո՛հ, նախապէս այդպէս չըսիք, պարոն։

Դառն ժպիտ մը երեւցաւ շրթներուն վրայ, յետոյ յարեց.

— Սակայն ի՛նչ հոգ, կ'ուզեմ ամէն ինչ յայտնել։ Պարոն և տիկին Բաքէդ զիս իրենց հետ ամէն տեղ կը տանէին, և կատարելապէս իրենց աղջկան տեղը կը դնէին զիս։ Այսպէս՝ իրենց չքեղութիւնը և հարստութիւնը ամէն կերպով կը վայելէի։ Երկկուքնին ալ ամենաբարձր ազնուապետականութեան մէջ ծնած՝ դուքսի մը և չաս մը կոմսերու հետ ազգականութիւն ունէին, և Լոնտոնի ամենաազնուական ընկերութիւններու մէջ կը յաճախէին, ուր ի շնորհս անոնց ես ալ կատարեալ ընդունելութիւն կը գտնէի։ Այս ընկերութիւններուն մէջ ստէպ հայրենակցի մը կը հանդիպէի, գեղեցիկ, հարուստ, վայելուչ և ազնիւ, զոր բոլոր կիները մէկ մէկէ կը յափշտակէին և որ ամենուն հետ կ'զբաղէր, բարեյաջող մարդու մը համբաւը ունէր։ Բոլոր ընկերութիւններու մէջ, ճոխ կիներու տուներ և ձիարշաւներու մէջ անոր վրայ կը խօսէին։ Բոլորովին իրեն յատուկ մեծահոգութեամբ մը թուղթ կը խաղար, ազնիւ շնորհիւ մը կը կորսնցնէր և միշտ ստակ կը գտնէր։ Ամէն տեսակ պարերը կը պարէր ան, ձի կը հեծնէր և նորաձեւութեան օրինակ կուտար ամենուն, վերջապէս տիեզերական մարդ մըն էր։ Ֆրանսական դեսպանատունէն՝ կ'ուս ունկիլ որպէս թէ իր օրհնանիւր

Մտիկ կ'ընէի և կը լռէի, որովհետև եկեղեցական չքեղութիւնները ինծի համար հրապոյր մը չունէին, և վանական զուարճութիւնները իմ փափաքներս չէին գոհացներ բնաւ։ Մօրս տեղը բռնելու սահմանուած այս կինը՝ ինծի այս տեսակ առաջարկութիւններ ընելով հետզհետէ սիրտս կը պաղեցնէր իրմէ։ Հասկցայ որ չէր սիրեր զիս, և ես ալ սկսայ զինքը չսիրել, ինքզինքիս մէջ ամփոփուեցայ, և զգացի այն անբաւ կղզիացումը՝ որ կը դատապարտէր զիս իմ ծնունդս և աստիճանէս վեր տրուած մենասէր դաստիարակութիւն մը։ Ահա այն ժամանակէն կ'սկսի այս տարօրինակ բնութիւնը՝ զոր բան մը կարող չէ փոխել։ Թէև բոլորովին դեռահաս՝ հոգւոյս գործվալի ազդումները իմ մէջ եռացող կիրքերը լռեցուցի, համոզուեցայ թէ ես ինքս կը պարտաւորէի կեանքի անկարելիութեանց դէմ մաքառիլ և ապագաս շինել, և ատոր համար իմ բոլոր զօրութիւններս հաւաքեցի։

Օր մը պաշտպան կինը զիս եկեղեցին առաջնորդեց, այն ժամանակ տասնեւերեք տարեկան էի։ Մեզմէ քիչ մը հեռու՝ շողշողուն բազմութիւն մը տաճար մտաւ. գեղահաս աղջիկ մը, իր զարդարանքով և երջանկութեամբը գեղեցկացած՝ խորանին մօտեցաւ, բարեկամներ և նշանաւոր անձեր զինքը կը պատէին։ Իրեն նըման հարուստ և ազնուական նշանած մը անոր ձեռքը բռնած էր, և չորս կողմէս շարունակ այս ձայները կը լսէի. Ո՛հ, որչափ գեղեցիկ, որչա՜փ երջանիկ է։ Այս գեղեցկութիւնը, այս երջանկութիւնը՝ իմ դիրքիս, իմ դժբաղդութեանս թշնամանք մը կ'երեւէին, ամենատարօրինակ գաղափարներ մտքիս մէջ ծնունդ առին, նոր հորիզոններ և անծանօթ ճանապարհներ բացուեցան իմ

Դ. ՑԱՆԿ

	Ս.Ո. դս
փոխադրեալ գումար	1860.10
Գրիգոր Սաքիմեան	1.—
Միհրան Խաչատուրեան	1.—
Քամել Շամպերբ	15.—
Գառնիկ Անեմեան	5.—
Սեդրակ Գօճաեան	5.—
Ժան Գալէնեան	1.—
Աւետիս Գասարճեան	1.—
Արթին Տէլիվանեսեան	3.—
Հայկ Ցարութիւնեան	1.50
Տօնիկեան (բըրավանառ)	2.—
Արթին Պէրպէրեան	50
Միհեաս Ունճեան	1.—
Սիրական Սարգիսեան	2.—
Ցարութիւն Միքայէլեան	50
Գէորգ Ջաղացպանեան	50
Կիրակոս Մանկոեան	50
Կիրակոս Սիսլեան	50
Պետրոս Գապլանեան	1.—
Պօղոս Այվազեան	3.—
Ցարութիւն Զուխտարեան	50
Նազարէթ Խրազեան	1.—
Ոմն	15
Ցարութիւն Գազանճեան	25
Յովք. Գրիգորեան	3.—
Սերկի Սիւնպիւլօղլու	25
Սերովբէ Փափազեան	25
Մուշեղ Վանեսեան	1.—
Մարտիրոս Աւետիսեան	50
Ոմն	1.—
Ցարութիւն Մահսէրէճեան	25
Յովսեփ Հալաճեան	1.—
Արմենակ Սէֆէրեան	1.—
Նշվրիկ Քէհեաեան	10.—
Մուսթաֆա Ղայթանի	1.—
Մարտիրոս Գալպաքեան	2.—
Սագում Գալյասսարեան	5.50
Տէր Յովհաննէսեան	1.—
Ցարութիւն Պայրճեան	25
Մկրտիչ Սապսըզեան	25
Յովհաննէս Կոպիչեան	1.50
Ալէքսանտր Սաղէրի	10.—
Ժորժ Տապպաս	31.—
Խաչատուր Գալպաճեան	2.—
Գարեգին Սերայրեան	5.—
Մխիթար Փարթոզմեան	5.—
Տիկ. Ա. Գարամեան	2.—
Մարգէն Պապիկեան	50
Արտաշէս Թորգոմեան	50
Միլոն Ապաճեան	25
Ա. Թորգոմեանի գործաւորները	50
Նշան Ալբուճեան	5.—
Ցարութիւն Շահօեան	25
Յովհաննէս Նազարեան	25
Մարտիրոս Մելքոնեան	25
Շապուհ Գասարճեան	3.—
Գրիգորեան	2.—
Գրիգոր Գրիգորեան	50
Լեւոն Զօփուրեան	50
Մարտիրոս Սահակեան	25
Միհրան Ապունեաեան	1.—
Վահրամ Լէյլէկեան	50.—
Վահրամ Վարժապետեան	1.50
Պօղոս Թուրրսարգիսեան	5.—
Հայ Ուսանողական Միութիւն Տրէրներու College	12.—
Գումար	2075.—

Կարապետ Հինտօեան–
Շարամ Մասթէօսեան Ընկ.
«ՄԵՂՐԻ» ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

Միայն մեկ անգամ բաւական է այցելել մեր նպարավաճառատունը, լաւ պիտի գտնէք ձեր ճաշակին համապատասխան. համով հոտով մթերքներ զեղչեալ գներով։

Հասցէ.— Rue de l'Uruguay, BEYROUTH. Հեռագրատան ձախ կողմէն ծովեզերք տանող փողոցին վրայ։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ
ԵՒ ՀԱՃ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ՊԷՅ ԷԼ ՖԷԼԷՔԻ

Փութացէք տեսնելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր չարչարուած և տանջուած մտքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքածները։ Կ'իշխէ բոլոր ոգիներուն. հիփնոթիզմով կը կարդայ մարդուն մտածումները. ձեռքի գիծերէն կը կարդայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հաւկնալ ամուսնութեան, ճամբորդութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց եւայլն բոլոր գաղտնիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Կնոջ և ամուսնոյն միջև եղած դժուարութիւններն ու տարակարծութիւնները կը լուծէ Աստուծոյ Սուրբ անուններովը եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելով։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն և հանգիստ կը պատճառէ. Ջղային և մտային հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ։ Փորձը ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

ՀԱՍՑԷ.— Պէյրութ. Հանըէֆ Ղամի փողոցի արեւմուտք, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը։

ՕԺՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ
ԵՒ
ԱՍՏՂԸ ՔՈՒԿԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

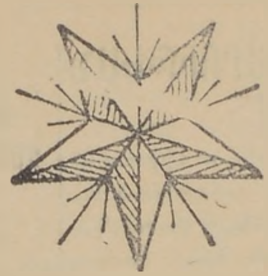

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն
Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.
որ կրնայ 3,000,000,000 ֆրնքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սավօյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
Աւանդի պայմանագրութիւն

Երաշխաւորեալ տոկոս $5^1/_2$ %. Աւելի զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat ճախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6

իր գլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատանը մէջ։

ԱԶԴԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրօշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տետրակներ.

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ.
ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

ՍԹԱՆՏԱՐՏ Կօշիկներու ճիւղ պաղպաջ է, եւ այդ է պատճառ որ
ՍԹԱՆՏԱՐՏ Կօշիկները ամենեն տոկուններն են։

Սրանեարս կը ճեծել Մօտային, Սրանեարս կը ճռահակի գեղեցիկ և յա.
ԿԵԴ ՐՈՆՇՏԵՂԻ
ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

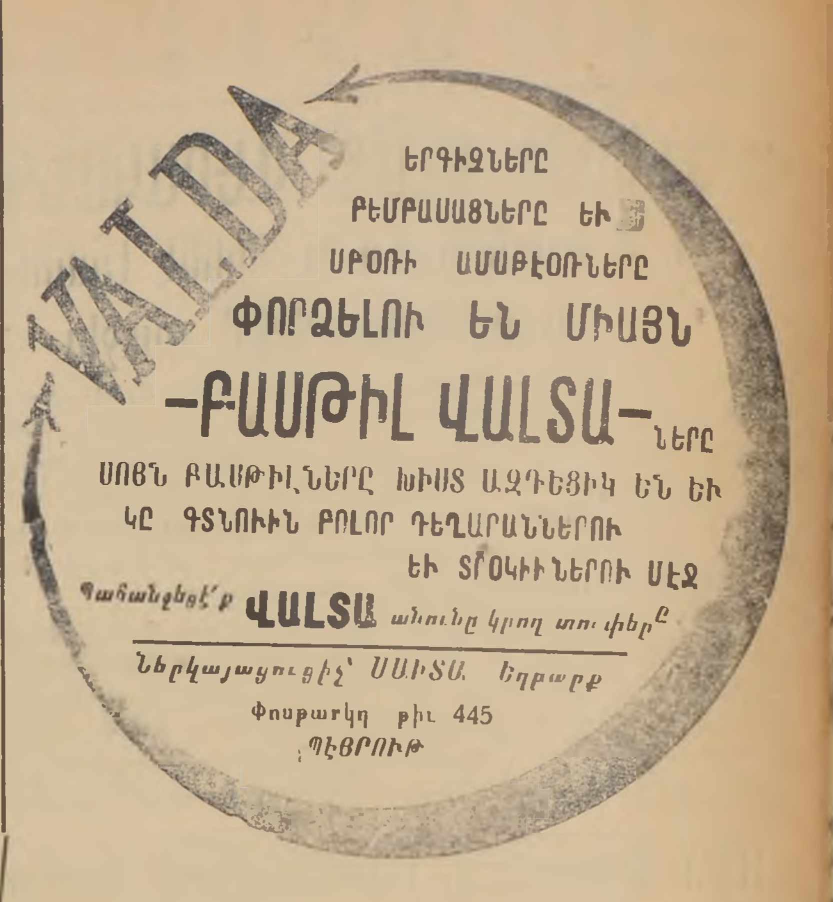

Մէթռոփիկ Կարի եւ
Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին Գարա իր բարեկամներու փափաքներուն տեղի տալով վերջապէս ձեւագիտութեան ու կարի դասընթացք բացաւ։ Ունի երեսուն տարուայ փորձառութեամբ ձեռք ձգուած մեծ հմտութիւն. վկայուած ու գործած հինգ երկար տարիներ Բարիզ Haute Coutureի շրջանով։

Ֆրանսական ամենավերջին մէթոտով կ'ուսուցուի Ռօպ Մանթօ, Թայեէօր, Թուալէթ եւլն։

Տիկին եւ Օրիորդ եռանդուն աշակերտուհիներ կրնան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ ձեւագիտութիւնը իւրացնել ու սեփական իրենց վկայականներով իսկ բնաւ կար չ'գիտցողներ արհեստին մէջ իրենց ապագան կը կառուցեն։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել հետեւեալ հասցէին.

Rue Allemby Immeuble Schoucair, contigu à la Banque de Française de Syrie, Maison Cara

ՏՈԿՈՒՆ, ՇԻՆՈՒԱԾ, ՎԱՅԵԼՈՒՉ ՏԵՍՔ
ՀՆՉՈՒՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ՁԱՅՆ
Ահա յատկանիշները՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ
ՖՕՆՕՆԵՐԸ

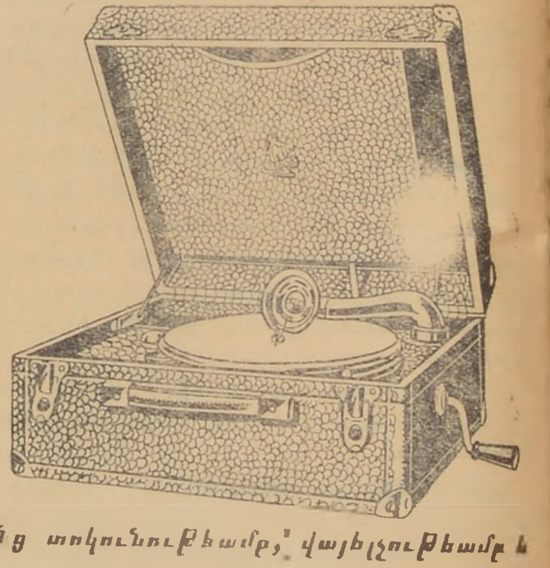

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներուն հետ կը մրցին Ափօլօ ֆօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. L^td
(of London)

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Կարեւոր համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորձեցէք եւ ճանչցէք անոնց ձայնը, ամենեն նուրբ և սքանչելի արուեստը, մատչելի գին, վճարման դիւրութիւն։

Ընդհ. ներկայացուցիչ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Իրաքի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

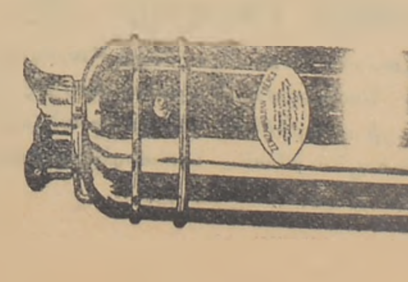

ՋԱՎՋԱԼԱՃԵԱՆ ՄԱՐԻՉՆԵՐ
ՏԵՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾ

Ջավջալաճեան Եղբայրներու հրդեհի մարիչները, շինուած պղինձով ապահովուած են 20 քիլօկրամ ճնշումի մը համար։

Անոնք արձանագրուած են քաղաքապետութեան տնօրէնութեան մօտ և ճանչցուած Ֆրանսական թէքնիք Յանձնախումբի կողմէ։

Այս մարիչները այնքան ներկայանալի են որքան եւրոպականները։ Գիները շատ ծայրայեղօրէն աժան ու արդիւնքը գրեթէ վայրկեանական է։

առջեւս, յիմար՝ թերեւս ապուշ լոյսեր յղացայ. որոնք այն ժամանակէն ի վեր ինծմէ չբաժնուեցան երբէք։ Այս վայրկեանէս ամէն ինչ փոխուեցաւ. անօրինակ եռանդով մը ինքզինքս ուսման տուի, հագուստիս հոգ տարի, յաճախ հայելիին նայեցայ, գիս շրջապատող անոպայ անձերու մեծարանքները փնտռեցի, իմ կարողութիւնս անոնց վրայ փորձեցի, և վերջապէս սէգ ուրախութիւն մը նշմարեցի՝ որ ամենոն կ'իշխեմ, և թէ մեր փոքր շրջանակին տէրը և թագուհին եղած եմ։ Այն ժամանակը ուրիշ շրջանակի մէջ մտնելու փափաքը զգացի։ Դուք կը ներացընեմ ձեզ այս պատմութիւնովս պարոն մարքիզ։

— Ընդհակառակը ամենամեծ զուարճութիւն մը կը պատճառէք ինծ, օրիորդ։ Շարունակեցէք կ'աղաչեմ։

— Ձեր յուսար, պարոն, որ մարքիզդ անցուցած ըլլաք այն զօրաւոր պատճառը՝ որ կ'առիպէ զիս այսչափ շատ իմ վրաս խօսելու։

— Ինչ որ ալ ըլլայ պատճառը՝ հաւատացէք որ ամենայօժար կամքով ձեզ մտիկ կ'ընեմ։ Ձեր անկեղծութիւնը և ձեր անմեղ բնաւորութիւնը վերջին ծայր սիրտս կը շարժեն, և սակայն բնաւ չեմ հասկնար թէ ինչո՞ւ կուզէք աղջիկս այսպիսի ընտիր դաստիարակութիւն մը զրկել։

— Ո՛հ, սպասեցէ՛ք, սպասեցէ՛ք, տակաւին դատաստան մի ընէք։

Այս միջոցիս, Քրիստինի ճիտքին խոպոպիքներէն մին առանց ինքը նշմարելու բոլորովին քակուելով իր սպիտակ ուսերուն վրայ թափուեցան, մարքիզը չկրցաւ իր նայուածքը բաժնել այս փառաւոր մազերէն՝ որ այնոր պարեգօտին չափ երկայն էին։

Դեռահաս աղջիկը շարունակեց։

— Տասնեւութը տարիս լրացուցած ժամանակս՝ զիս

պաշտպանող կնոջ հալածանքները վերստին սկսան։ Սակայն սիրոջը կտակով այն տարիքիս մէջ անձնիշխան և իմ գործերուս ազատ էի, իմ փոքրիկ հարստութիւնս և եկամուտի պայմանագիրը ինծի յանձնեցին, և ես ինքզինքս Ֆրանսայի ամենամեծ կինը կարծեցի։ Ձեր համբերութիւնը չարաչար չպիտի գործածեմ, պարոն, գիտէք թէ ինչպէ՞ս անգլիացի օրիորդի մը՝ Միս Բոլքէթի յարեցայ, թէ ինչպէ՞ս անոր հետ Անգլիա գացի, թէ վերջապէս ինչպէ՞ս այս բարեսիրտ ընտանիքը զբրեթէ որդեգրեց զիս։ Անշուշտ տիկին դքսուհին այս ամէնը պատմած է։

— Այո, գիտեմ նաեւ թէ ինչպէ՞ս մերժեցիր այն շողշողուն և ողոքալի մեծարանքները՝ որով շրջապատուած էին ձեզ գիտեմ թէ ինչո՞ւ այդ ընտանիքը թողուցիք՝ ուր այնչափ երջանիկ կ'ապրէիք. բայց ներեցէք ինծ խօսք մը ըսել. չեմ հասկնար թէ ինչպէս այդ ուսուցչի անհաստատ և երբեմն անհաճելի դիրքը ձեզի առաջարկուած ամուսնութենէն նախամեծար համարեցիք։

— Ահա ճիշդ ա՛յդ է որ պիտի բացատրեմ, ճակատագիրս և կեանքիս դժբաղդութիւնն է այդ. և ահա հոդ ձեր ներողամտութեան պէտք ունիմ։

— Տեսնե՛նք։

Վարանեցաւ Քրիստին, և թեթեւ մը կարմրելէ վերջ շարունակեց.

— Ինծ առաջարկուած ամուսնութիւնը մերժեցի, որովհետեւ մարդ մը կը սիրէի և որմէ սիրուած էի....։

— Կը սիրէի՞ք, գոչեց մարքիզը կանգնելով, կը սիրէի՞ք և սիրուած էի՞ք. դո՞ւք, օրիորդ։

— Այո պարոն։

Եւ գլուխը ձեռներուն մէջ պահեց։

Ամէնէն ձայնը և դէմքը կարծես իր մտածումէն առաջ փոխուեցաւ. և տեսակ մը խռովութիւն և բըր-